

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta filozofická, Katedra sociálních věd

Posudek oponenta/vedoucího bakalářské/diplomové práce

Název práce: Konstrukce rodin v rámci pěstounské péče

Autor/ka práce: Lenka Jedličková

Oponentka práce: Zuzana Hloušková

Lenka Jedličková předkládá k obhajobě bakalářskou práci, která dle mého názoru nesplňuje požadavky kladené na závěrečné práce, a to jak po formální stránce, tak po obsahové. Teoretické uchopení tématu pěstounské péče je naprosto chaotické, kapitoly jsou řazeny nelogicky (nejprve jsou řešeny otázky specifické a teprve pak vyloženy jevy obecné, systémy, pravidla, typologie). Studentka navíc vysvětluje každý pojem, na který narazí, byť jen povrchně, přesto se tím zavléká do odboček a text se stává téměř nesrozumitelným. Přestože za každou kapitolou následuje shrnutí hlavních myšlenek, často obsahuje myšlenky zcela nové, nebo ty původní rozvíjí. Výklad se navíc v rámci jednotlivých kapitol nadržuje dílčího problému, ale dotýká se hned několika, přičemž k některým se studentka opakovaně vrací. Při definování „ideální“ rodiny se tak dostaneme od konstrukce sociální reality přes znaky moderní byrokratické instituce až k polygamii. Tento způsob výkladu působí jako „puzzle“ myšlenek, které na sebe logicky nenavazují. Možná je to složitým autorčiným myšlením, které nestíhám sledovat.

Co je však v práci nejvíce zarážející, představuje všudypřítomný moralizující tón. Zejména otázka kontaktu pěstounské rodiny s původní biologickou vede studentku k moralizujícím a odsuzujícím komentářům. Pověstným trnem v oku jsou studentce zejména byrokratické instituce (zejména OSPOD) a rozhodně nejde souhlasit s tvrzením, že zdejší pracovníci rodiny pouze „škatulkují“ a nepracují s nimi individuálně (viz tvrzení na s. 38). A pokud jde o dilematická rozhodnutí, vedoucí k odebrání dítěte z rodiny, doporučuji studentce knihu *Otázky legitimizace sociální práce* od Geerta van der Laana, možná jí pomůže leccos pochopit. Negativní postoj studentky k úřadům vede až k útoku na jakéhosi „mocenského experta“, který si osobuje hodnotit a měřit rodiny podle toho, zda naplňují představu jím zkonstruovaného „ideálu“ (viz s. 24). Zřetelného odsouzení se od autorky dočkají i ti, kdo pěstounům závidí dávky pěstounské péče, jelikož motivace pěstounů jsou podle zjištění z uskutečněného výzkumu především altruistické. Obhajoba potřeb a stanoviska pěstounů, stejně jako nabádání, že by se mělo něco (děti, rodiny, vztahy) hodnotit individuálně, zazní v bakalářské práci velmi často. Práva biologických rodičů jsou zcela opomíjena a pohled na problematiku je tak jednostranný, zkreslený, vyznívajícím občas jako agitka. Z celkového dojmu z práce vyplývá, že studentku ani tolik nezajímá konstrukce rodin, ale spíše úskalí spojená s pěstounskou péčí, ať už se jedná o byrokratizaci celého procesu, nebo pochybení metodická (např. naplánování prvního kontaktu potenciálních pěstounů s dítětem v době, kdy je ospalé). Tím nechci snížit určitou hodnotu a výpovědní schopnost, kterou s sebou nese uskutečněný výzkum mezi pěstouny. Nicméně závěry práce nejsou žádnými závěry, jen pouhým zopakováním již známého, bez jakékoliv interpretace nebo vztažení k teoretickému rámci, např. k antropologii dětství, jak je avizováno v oficiálním zadání bakalářské práce. Práce vykazuje i znaky nedbalé tiskové přípravy, viz např. formulace nadpisu kapitoly 4.2. Hemží se také četnými gramatickými chybami, z nichž usuzuji, že studentka zcela ignoruje existenci středního rodu v češtině. Text je zbytečně natahován dlouhými úryvky z výpovědí informátorů, v nichž musí čtenář složitě hledat klíčovou informaci. Elektronické zdroje nejsou v rámci poznámek pod čarou odkazovány podle platné citační normy.

Vzhledem k výše uvedenému by bylo vhodnější práci přepracovat, proto ji nedoporučuji k obhajobě.

Dne: 15. 8. 2016

